

Король М. М.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету*

Сабов К. С.

*магістр факультету міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету*

Korol Maryna

*Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of International Economic Relations
Uzhhorod National University*

Sabov Kristina

*Master of the Faculty of International Economic Relations
Uzhhorod National University*

СУЧАСНИЙ СТАН КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВ В США ТА КИТАЮ

Анотація. У статті аналізуються транснаціональні банки як основні суб'єкти міжнародної фінансової системи в Сполучених Штатах Америки та Китайській Народній Республіці, досліджуються тенденції функціонування ТНБ в контексті викликів процесів глобалізації, а також вплив їхнього функціонування на світову економіку в цілому. На сьогоднішній час транснаціональні банки стали рушієм світової фінансової сфери діяльності, без яких не обходиться більшість операцій. Зокрема, в статті наведено основні угоди зі злиття та поглинання китайських банків на закордонних ринках за 2002–2021 роки, а також здійснено аналіз сучасного стану провідних американських фінансових компаній та особливості діяльності даних суб'єктів міжнародної системи відносин внаслідок пандемії, а саме як змінилася поведінка банків та їх перехід на нетрадиційні види діяльності. Також було виокремлено найбільші світові банки за останні роки й виведено причини зростання попиту на них.

Ключові слова: транснаціональний банк, фінансова глобалізація, транснаціоналізація, міжнародні відносини, Сполучені Штати Америки, Китайська Народна Республіка, глобалізація.

Вступ і постановка проблеми. Міжнародні відносини стали рушійною силою у становленні світової економіки. Зокрема, відбувся чималий розвиток і взаємодія різних форм власності задля отримання кінцевого результату – прибутку за рахунок практичних вигод та переваг ділових міжнародних операцій. З плином часу та розширенням впливу процесів глобалізації та транснаціоналізації міжнародна банківська система світу, яка наразі є опорою усіх фінансових зв'язків, займає одну із ключових ролей впливу в контексті викликів глобалізації, а такі економічно могутні країни як США та Китай зуміли зайняти місце світових лідерів у веденні зовнішньої торгівлі. Щороку до державної казни цих держав надходять чималі кошти за рахунок надання фінансовими компаніями позичок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням аналізу конкурентного середовища діяльності транснаціональних банків в умовах глобалізації та транснаціоналізації в США та Китаю займалися як вітчизняні, так і зарубіжні науковці й вчені. До прикладу, серед вітчизняних дослідників, які широко розглядали аспекти впливу ТНБ на світову економіку, можна відзначити таких, як А. В. Кулай, О. В. Момот, Р. А. Запотична, О. Дзюблук, І. Гладій, Н. Горбенко, В. Новицький, М. Литвин, О. Барановський, В. Шенаєв, О. В. Сагач, К. В. Юденкова та ін. До зарубіжних учених належать В. Кочетков, М. Кириченко, В. Беккер, Ч. Кіндлебергер, В. Ханкель, С. Хаймер, Г. Томпсон, Г. Перлмуттер, Дж. Маршал, Р. Ринутрот, С. Классенс, Т. Альтман, К. Ліухто, К. Мєро.

Постановка завдання. Метою дослідження є виокремлення теоретичних і методологічних положень щодо аналізу функціонування конкурентного середовища діяль-

ності транснаціональних банків як основних суб'єктів міжнародної банківської системи в США та Китаю, так само як і визначення їхнього впливу на світову економіку в умовах фінансової глобалізації. Для досягнення зазначеної мети були поставлені наступні завдання:

1) визначення економічної сутності поняття «транснаціональний банк»;

2) виокремлення сучасного стану конкурентного середовища функціонування ТНБ в Китайській Народній Республіці;

3) аналіз особливостей діяльності американських фінансових компаній.

Результати дослідження. Ключовою тенденцією у розвитку країн протягом останніх років стає динамічний розвиток ТНК, які є матеріальними носіями процесів транснаціоналізації, поєднують світові торговельні потоки, прямі іноземні інвестиції, технології, фінансові ресурси і за рахунок цього відіграють ключову роль в економічному зростанні країн світу та мають вплив на рівень їх розвитку.

Транснаціональні банки виступають в якості кредитних організацій, що функціонують у банківській сфері та здійснюють діяльність та експансію через свої іноземні відділення. Загалом, це банки, які забезпечують рух кредитного капіталу у глобальному масштабі безпосередньо з материнського банку, та/або опосередковано через свої закордонні підрозділи у країні-реципієнті.

Транснаціональний банк – це великий кредитно-фінансовий комплекс універсального типу, який розташовується, як правило, широкою мережею зарубіжних підприємств та системою участі, контролюючи за під-

Рейтинг найбільших банків світу за даними S&P Global Market Intelligence, 2021 року

Рейтинг	Банк	Сукупні активи, млрд дол. США (2021)	Сукупні активи, млрд дол. США (2019)	Власний капітал, млрд дол. США (2020)	Ринкова капіталізація, млрд дол. США (2018/2020)
1	Industrial and Commercial Bank of China, Китай	5,472	4324,3	80,7	345,2/156
2	Agriculture Bank of China, Китай	4008	3572,9	61,7	203,2/133
3	China Construction Bank, Китай	3652	3653,1	35,9	257,4/211
4	Bank of China, Китай	3627	3270,2	42,2	181,5/108
5	Mitsubishi UFJ Financial Group, Японія	3354	2892,9	15,8	111,7/н.д.
6	JP Morgan Chase, США	3246	2687,4	2	390,9/423
7	HSBC, Велика Британія	2956	2715,2	1,1	219,3/н.д.
8	France BNP Paribas, Франція	2946	2429,3	30,4	103,3/68
9	Bank of America, США	2738	2434,1	3	325,3/286
10	France Credit Agricole, Франція	2386	2256,7	9,7	52,141/н.д.

Джерело: [1; 2]

тримкою держави валютні та кредитні операції на світовому ринку [7].

Головною метою та принципом діяльності ТНБ є мобілізація будь-яких засобів там, де це найбільш зручно і дешево, і переміщувати їх туди, де таке використання обіцяє найбільшу вигоду. Відомо, що велика частина депозитів у найбільших банках США складається з не американського капіталу. В Японії, наприклад, 11 американських транснаціональних банків зосередили у своїх філіях більшу 2/3 усіх депозитів іноземних банків [10]. Кількість позичальників банку з посиленням міжнародного характеру їхньої діяльності росте в не меншому ступені, аніж кількість вкладників. Кількість банківських позичальників зростає в міру того, як їх діяльність ставала все більш інтернаціональною, так само, як і кількість вкладників. Серед позичальників – транснаціональні корпорації, державні підприємства, інші банки, уряди багатьох країн [8]. У таблиці 1 наведено рейтинги найбільших банків світу за індексом акцій Standard & Poor's, який включає 500 найбільших компаній, що торгують на фондових біржах США та мають найбільшу ринкову капіталізацію.

Китайські установи домінували в рейтингах найбільших банків світу в останні роки. Китайські банки перенесли свою увагу з зменшення боргових зобов'язань банківського сектора на більш широку економіку, щоб підтримати економічне зростання. Завдяки допомозі компаній, що впроваджують це розширення, монетарного та фіскального стимулювання, макроекономічні показники ВВП Китаю за останнє десятиліття (2010–2020) не опустилися нижче 6% [10].

Відбулося 41 закордонне злиття та поглинання фінансованих Китаєм комерційних банків із вартістю угоди 22,07 мільярда доларів США. Між 2002 і 2021 роками вартість злиттів і поглинань у США досягла піку між 2006 і 2013 роками. Тим часом на піку фінансової кризи 2008 року ситуація стабілізувалася [5].

Аналіз зовнішніх транзакцій M&A китайськими банками показує, що 80,52% транзакцій відбулися в країнах, що розвиваються; 48,3% цих транзакцій відбулися в Південно-Східній Азії, країнах, які культурно та географічно близькі до Китаю (табл. 2) [5].

У той час як чиста відсоткова маржа для більшості банків у Китаї знижується на тлі пом'якшувальної монетарної політики Пекіна, іноземні кредитори бачать, що їхні доходи від позик та інших активів, що приносять відсотки, впали різкіше, ніж вітчизняні установи. Наприклад, станом на 31 березня 2022 р. за системою управління інцидентами розрив між іноземними банками і шістьма найбільшими державними комерційними банками країни збільшився до 47 базисних пунктів з 26 базисних пунктів два роки тому, згідно з даними Комісії з регулювання банківської справи та страхування Китаю [4].

Таблиця 2

Загальна сума угод зі злиття та поглинання китайських банків на закордонних ринках за 2002–2021 роки

Країна	Сума, млрд дол. США	Частка, %
Гонконг	8,4	38,06
Макао	0,7	3,17
Сінгапур	1,0	4,53
Тайланд	0,56	2,54
Туреччина	0,32	1,45
ПАР	6,3	28,55
Аргентина	0,6	2,72
Бразилія	0,89	4,03
Великобританія	3,0	13,56
США	0,2	0,91
Канада	0,1	0,45
Всього	22,07	100

Джерело: складено авторами на основі [1; 2]

Крім того, за даними Комісії з регулювання банківської справи та страхування Китаю, загальний чистий прибуток 41 іноземного кредитора в Китаї впав до 6,0 млрд юанів станом на кінець першого кварталу 2021 року з 7,6 млрд юанів рік тому. Це було еквівалентно 0,98% чистого прибутку всіх банків Китаю, порівняно з 1,27% рік тому. Це контрастує з великими комерційними банками, які повідомили про зростання сумарного чистого прибутку на

2,76% порівняно з минулим роком, а їхня частка в загальному прибутку сектора зросла до 51,57% з 51,37% [4].

Серед останніх угод сингапурська DBS Group Holdings Ltd придбала 13% Shenzhen Rural Commercial Bank Co Ltd у квітні 2022 р.. HSBC Holdings PLC, Standard Chartered PLC і Citigroup Inc. також заявили, що посилять свої операції з управління капіталом у Китаї, орієнтуючись на зростаючий середній клас [5]. Наприклад, HSBC додав 100 планувальників капіталу в материковому Китаї в першому кварталі із 600 запланованих нових працівників по всій Азії. Банк заявив, що його торгові кредити в Азії зросли на 3 мільярди доларів у першому кварталі, в основному за рахунок материкового Китаю та Гонконгу [4].

Зокрема можна стверджувати, що китайські банківські корпорації ще й досі проходять відносно ранні стадії розвитку внаслідок процесів інтернаціоналізації:

1. На даний момент кількість закордонних філій китайських банків все ще відносно невелика. Більшість іноземних філій розташовані в Азії, переважно в Гонконзі, Макао, Сингапурі, Японії та Південній Кореї. Філії Банку Китаю успішно працюють у Нью-Йорку, Лондоні, Франкфурті та багатьох країнах, що розвиваються.

2. Банківський бізнес не диверсифікований, а структура і склад клієнтів неоптимізована.

3. Співвідношення валових доходів і зарубіжних активів також все ще незначна.

4. Міжнародний бізнес змушує китайські банки активно залучати іноземних експертів. Виходячи на міжнародний ринок у процесі інтернаціоналізації фінансового ринку, китайські банківські підприємства неминуче зіткнуться з такими проблемами, як стратегічне позиціонування, побудова інституційної мережі, підвищення рівня обслуговування, управління ризиками та наймання талантів [6].

COVID-19 мав серйозний вплив й на фінансовий сектор, зокрема на сферу банкіngu. Спалах коронавірусу спричинив економічне уповільнення будь-якої з держав, жодна з яких не була готова стикнутися з пандемією.

Американським підприємствам для задоволення потреб у фінансуванні потрібні банки будь-якої форми та розміру, включаючи іноземні банки [9]. Американський бізнес не може досягти успіху, якщо джерела його фінансування обмежені неефективним регулюванням. Підприємства США залежать від фінансових продуктів і послуг міжнародних банків, щоб задовольнити потреби своїх клієнтів, створювати робочі місця та сприяти економічному зростанню, яке приносить користь нашій країні.

Згідно з новим опитуванням Торгово-промислової палати США, 42% американських компаній вважають, що фінансове регулювання негативно вплинуло на їх здатність отримати доступ до капіталу, і постійно відзначають важливість того, щоб їхні банківські партнери мали міжнародний слід. Більше того, 88% компаній підтримують думку про те, що іноземні банки, які працюють у США, повинні дотримуватися тих самих регулятивних стандартів, що й банки США – ймовірно, тому, що вони визнають важливі банківські послуги, які надають ці фінансові установи [3].

Міжнародні банки є ключовим джерелом капіталу в США та роблять внесок у глибокі та ліквідні ринки, які підживлюють кредитування та допомагають американським підприємствам процвітати кількома способами. Операції іноземних банківських організацій мають загальні активи, що перевищують 4,5 трлн доларів США, що становить близько 20% банківської системи. Наприклад, такі банки:

– надають одну третину кредитів малому бізнесу в США, надаючи пряме фінансування тим, хто створює робочі місця, що сприяє економічному зростанню;

– надають фінансування, щоб допомогти підприємствам розширити свою клієнтську базу шляхом виходу на закордонні ринки;

– фінансують інфраструктурні проекти – будь то нові дороги чи порти – що полегшить і економічно вигідніше для компаній охоплювати клієнтів;

– допомагають фінансувати операції федерального уряду, виступаючи в якості первинних дилерів Федерального резерву та підтримуючи багато державних і місцевих органів влади у залученні капіталу [3].

На жаль, кількість деяких продуктів і послуг, які іноземні банки надають у США, за останні роки зменшилася, оскільки їх здатність конкурувати на ринку була обмежена новими правилами.

У 2014 році Федеральна резервна система завершила роботу над правилом, яке вимагає від іноземних банків із великими операціями в США засновувати проміжні холдингові компанії (ІНС), які підпадають під посилені пруденційні правила. Відтоді ринкова частка операторів фіксованого зв'язку на ринках капіталу та управлінні активами знизилася, а банки США не заповнюють усі прогалини, згідно з даними, зібраними Асоціацією індустрії цінних паперів та фінансових ринків [6]. Це свідчить про те, що американський бізнес матиме більше проблем з доступом до фінансування, необхідного для розвитку, і що конкуренція, яка є фундаментальною частиною наших фінансових ринків, постраждала.

Правда, іноземні банки можуть мати дещо інші бізнес-моделі в США, ніж їхні вітчизняні колеги. Однак регулятори можуть належним чином регулювати та здійснювати нагляд за іноземними банками таким чином, щоб відображати масштаби їхніх операцій та потенціал ризику, захищаючи від краху та сприяючи здоровій конкуренції. Іноземні банки мають бути підпорядковані регулюванню, яке допускає здорову конкуренцію та захищає від банкрутства, але будь-яке регулювання має відповідним чином відображати сферу їх діяльності та потенціал ризику [8].

Підприємства США усвідомлюють, що для процвітання їм потрібна велика кількість варіантів у секторі фінансових послуг. Підприємства також знають, що міжнародні банки мають унікальні сильні сторони, важливі для їх успіху. Торгово-промислова палата США наголошує на важливості ефективно розроблених нормативних актів для всіх фінансових установ, у тому числі іноземних банків, і заохочує ширшу ділову спільноту донести це повідомлення до розробників політики [6].

Американські банки – ключовий дохід економіки США. Саме вони забезпечують доступ грошей для фізичних осіб та капітал для компаній. Вони зуміли стати лідерами у фінансовій сфері діяльності та зайняти нішові позиції економічних показників. Проте, банки стикаються з суворою конкуренцією з боку вітчизняних і іноземних об'єктів як на національному, так і міжнародному ринках в прагненні розширити власні позиції у секторі фінансових послуг [3].

У таблиці 3 наведені топ-10 банків США станом на лютий 2021 року з їх ринковим капіталом. На основі наведених даних в таблиці можемо зробити висновок, що США зуміли створити сприятливе динамічне середовище для привабливості якомога більшої частини банків та інших об'єктів. Вони змогли створити умови задля процвітання банків та розширення власної могутності як на національному рівні, так і на міжнародному.

Американський ринок фінансових послуг стикається з жорсткою конкуренцією як з боку вітчизняних структур, так і іноземних об'єктів через широке коло операцій із високою доданою вартістю, що в результаті і приносить прибутки

Таблиця 3

Топ-10 банків США, станом на лютий 2021 року

Компанія	Галузь промисловості	Ринковий капітал, млрд дол. США
JP Morgan	Диверсифікований банк	423,0
Bank of America	Диверсифікований банк	305,8
Wells Fargo	Диверсифікований банк	197,8
Citigroup	Диверсифікований банк	166,4
Morgan Stanley	Інвестиційний банкінг та брокерські послуги	87,7
U.S. Bancorp	Диверсифікований банк	85,3
Goldman Sachs	Інвестиційний банкінг та брокерські послуги	84,3
Truist Financial	Регіональний банк	72,8
PNC Financial	Регіональний банк	66,4
Charles Schwab	Інвестиційний банкінг та брокерські послуги	60,8

Джерело: складено авторами на основі [3]

Таблиця 4

Топ-10 американських фінансових компаній, станом на лютий 2021 року

Компанія	Галузь промисловості	Ринковий капітал в млрд дол. США
Berkshire Hathaway	Багатогалузевий холдинг	555,8
JP Morgan	Диверсифікований банк	423,0
Bank of America	Диверсифікований банк	305,8
Wells Fargo	Диверсифікований банк	197,8
Citigroup	Диверсифікований банк	166,4
American Express	Споживче фінансування	106,8
Morgan Stanley	Інвестиційний банкінг та брокерські послуги	87,7
BlackRock	Міжнародна інвестиційна компанія	86,3
U.S. Bancorp	Диверсифікований банк	85,3

Джерело: складено авторами на основі [3]

від інвестицій. Через широку диверсифікованість ринку, компанії перебувають у постійному пошуку збільшення власних доходів та мінімізації ризиків, що створюється сильною конкуренцією та боротьбою за частку ринку [3].

Економіка США базується на ключових фінансових компаніях, які й становлять значну частку економіки країни. Завдяки економічній потужності США, американські приватні фінансові структури мають змогу використовувати переваги економії від масштабу задля ведення й розширення власних позицій на світовій арені. В табл. 4 наведено рейтинг американських фінансових компаній в США.

Порівнюючи таблиці 3 та 4, можна зробити наступний висновок: американські банки зуміли посісти лідируючі позиції в рейтингу серед фінансових компаній, тим самим створивши потужну конфронтацію конкуруючим об'єктам.

Висновки. Процеси глобалізації та транснаціоналізації не залишили осторонь жодну зі сфер життя. Банки, й міжнародна банківська система в цілому, й досі займають одні з ключових ролей у становленні світової економіки. Вони слугують основними суб'єктами на міжнародному фінансовому ринку, виконуючи роль посередників й беручи участь у розподілі капіталу, регулюванні ринку та нагляді за дотриманням встановлених правил. Діяльність ТНБ наразі є досить стійкою, хоча за останні роки їм

й довелося змінити власні бізнес-стратегії у зв'язку з пандемією, що ускладнило роботу міжнародних установ. На сьогоднішній час нішові позиції займають китайські установи, які зуміли втриматися на «плаву» за допомогою впровадження економічної експансії. Таким чином, ТНБ істотно впливають на стан і розвиток міжнародної економічної й валютно-фінансової системи відносин.

Проаналізувавши вище наведені дані, можна зробити висновок, що китайські фінансові об'єкти зуміли зайняти вагомі позиції у рейтингу найбільших банків світу. Щорічні аналітичні агенції стверджують, що саме вони посідають значну частину рейтингів за різними критеріями. Так, до списку S&P Global Market Intelligence потрапили Industrial and Commercial Bank of China, Agriculture Bank of China, China Construction Bank, Bank of China.

Щодо США, то американський ринок став основним місцем доходу для економіки країни. Вони зуміли створити сприятливі умови для банків, як на національному, так і міжнародному рівні. Їхній фінансовий ринок вирізняється динамічним середовищем, що призводить до суворой конкуренції. JPMorgan, Goldman Sachs, Morgan Stanley, Bank of America – одні з найбільших американських транснаціональних інвестиційних банківських компаній, що очолюють рейтинги частки світового ринку.

Список використаних джерел:

1. Bank Rankings – Top Banks in the World. URL: <https://accuity.com/resources/bank-rankings-top-banks-in-the-world>
2. TOP 20 Largest World Banks in 2020 by Total Assets. URL: <https://fxssi.com/top-20-largest-world-banks-in-current-year>
3. Here's Why U.S. Businesses Need Foreign Banks to Thrive. 2021. URL: <https://www.centerforcapitalmarkets.com/heres-why-u-s-businesses-need-foreign-banks-to-thrive/>
4. Why do foreign banks expand in China despite weakening profitability? 2021. URL: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/news-insights/latest-news-headlines/why-do-foreign-banks-expand-in-china-despite-weakening-profitability-64778421>
5. Ткаленко С., Тіпанов В. Банківська діяльність в умовах фінансової глобалізації. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 1. С. 211–217.

6. Кулай А. В. Роль транснаціональних банків у формуванні ринку банківських послуг ЄС. *Економічні науки*. 2014. № 11 (41). Ч. 3. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153585279.pdf>
7. Король М. М., Носа А. М. Аналіз діяльності транснаціональних банків в умовах глобалізації та транснаціоналізації світової економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 21 (1). URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/21_1_2018ua/24.pdf
8. Дятлова Ю. В. Міжнародний аспект розвитку банківського сектору: сучасні тенденції, чинники та проблеми. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2021. № 7.
9. Зелінська О. М. Оцінка ролі та впливу ТНБ на світову економіку в умовах фінансової глобалізації. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. № 18. Т. 1. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/12610/1/6105-Article%20Text-17054-1-10-20220630.pdf>
10. Хто виграє: Китай чи США? Економічний аспект протистояння. 2022. URL: https://lb.ua/world/2022/02/04/504635_hto_vigraie_kitay_chi_ssha_ekonomichnyi.html

References:

1. Bank Rankings – Top Banks in the World. Available at: <https://accuity.com/resources/bank-rankings-top-banks-in-the-world>
2. TOP 20 Largest World Banks in 2020 by Total Assets. Available at: <https://fxssi.com/top-20-largest-world-banks-in-current-year>
3. ‘Here’s Why U.S. Businesses Need Foreign Banks to Thrive (2021). Available at: <https://www.centerforcapitalmarkets.com/heres-why-u-s-businesses-need-foreign-banks-to-thrive/>
4. Why do foreign banks expand in China despite weakening profitability? (2021). Available at: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/news-insights/latest-news-headlines/why-do-foreign-banks-expand-in-china-despite-weakening-profitability-64778421>
5. Tkalenko S., Tipanov V. (2021) Bankivska diyalnist v umovakh finansovoyi hlobalizatsiyi [Banking activity in the conditions of financial globalization]. *Economic analysis*, vol. 31, no. 1, pp. 211–217.
6. Kulay A. V. (2014) Rol transnatsionalnykh bankiv u formuvanni rynku bankivskykh posluh YES [The role of transnational banks in the formation of the EU banking services market]. *Economic sciences*, no. 11 (41), part 3. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/153585279.pdf>
7. Korol M. M., Nosa A. M. (2018) Analiz diyalnosti transnatsionalnykh bankiv v umovakh hlobalizatsiyi ta transnatsionalizatsiyi svitovoyi ekonomiky [Analysis of the activities of transnational banks in the conditions of globalization and transnationalization of the world economy]. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, no. 21 (1). Available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/21_1_2018ua/24.pdf
8. Dyatlova Yu. V. (2021) Mizhnarodnyy aspekt rozvytku bankivskoho sektoru: suchasni tendentsiyi, chynnyky ta problemy [The international aspect of the development of the banking sector: modern trends, factors and problems]. *International relations: theoretical and practical aspects*, no. 7.
9. Zelinska O. M. (2022) Otsinka roli ta vplyvu tnb na svitovu ekonomiku v umovakh finansovoyi hlobalizatsiyi [Assessment of the role and influence of tnb on the world economy in the conditions of financial globalization]. *Actual problems of the development of the economy of the region*, no. 18, t. 1. Available at: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/12610/1/6105-Article%20Text-17054-1-10-20220630.pdf>
10. Khoto vyhraye: Kytay chy SSHA? Ekonomichnyy aspekt protystoyannya (2022) [Who will win: China or the USA? The economic aspect of the confrontation]. Available at: https://lb.ua/world/2022/02/04/504635_hto_vigraie_kitay_chi_ssha_ekonomichnyi.html

THE CURRENT STATE OF THE COMPETITIVE ENVIRONMENT OF FUNCTIONING OF TRANSNATIONAL BANKS IN THE USA AND CHINA

Summary. The article analyzes transnational banks as the main subjects of the international financial system in the United States of America and the People’s Republic of China, investigates the trends of TNB functioning in the context of the challenges of globalization processes, as well as the impact of their functioning on the world economy as a whole. To date, transnational banks have become the driver of the global financial sphere of activity, without which the majority of transactions are indispensable. In particular, the article presents the main merger and acquisition agreements of Chinese banks in foreign markets for the years 2002–2021, as well as an analysis of the current state of leading American financial companies and the peculiarities of the activities of these subjects of the international system of relations as a result of the pandemic, namely how the behaviour has changed banks and their transition to non-traditional activities. The largest global banks in recent years were also singled out and the reasons for the growth in demand for them were identified. For the past few years, the People’s Republic of China and the United States of America have been fighting for leadership in the economic race. Currently, it is impossible to unanimously assert the victory of one country over another, as their confrontation is only intensifying daily. China’s last chance to win this century’s economic race is to overcome its most significant weakness – technological backwardness and dependence on the US. Therefore, Beijing: 1) constantly increases investments in scientific developments – R&D. This has already borne fruit in the form of an increase in scientific publications and Chinese patents; 2) encourages young people to study applied sciences – the PRC is ahead of the USA in terms of the number of engineers; 3) comprehensively develops the creativity of people and their potential. America currently surpasses China: 1) in creating new technologies; 2) in terms of nominal GDP per capita – six times; 3) in the hegemony of the dollar as a global currency; 4) in better development of human capital; 5) higher labour productivity, organization and efficiency of investments. But the US has faced serious internal challenges, the strengthening of which endangers the stability and further development of America. The main issue is the socio-economic development of the country and the reduction of economic inequality.

Key words: transnational bank, financial globalization, transnationalization, international relations, the United States of America, the People’s Republic of China.